

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Uniunea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Răsbunarea firii

(+). Sunt aproape douăzeci de ani de când băntuie urgia roșie în fosta împărăție a țarilor pravoslavnici. În acest răstimp noua stăpânire s'a folosit, cu dibăcie și turie satanică, de toate mijloacele forței brute ca să întâruiască idealul marxismului integral preconizat de Lenin, ucenicul care și-a întrecut măestrul — evreii Karl Marx și Engels — fatalii autori ai Manifestului Comunist din 1847. S'a pornit la drum cu lozinci mari. În numele noului crez s'a deslănțuit împotriva a tot ce se credea „burghezic” și „obscurantism religios” un războiu pustiitor de-o sălbătâcie și de proporții cum nu cunoaște istoria dela Djinghis-Chan încoace, pentruca după o nesfârșită împănșire de ruine, după hecatombe uriașe de milioane de jertfe să se ajungă la constatarea că natura își are legile ei cari nu admit sfidarea și cari, dacă nu li-te supui, te strivesc.

Ce perspective de miraj nu lăsașu faimoasele Teze din April 1917, ale lui Lenin, să se întrevadă: nu va mai fi poliție, armată, funcționarii; plata celor mai înalți slujbași în Republica Sovietică nu va întrece jumătatea salariului unui muncitor cu palma; pământul va fi naționalizat după libera dispoziție a sovietelor locale de țărani... Și care-i astăzi realitatea? O poliție organizată ca nici o altă poliție din lume și înzestrată cu puteri discreționare, dela agentul de stradă care, în sensul legii din 1 Ianuarie 1935, poate pedepsi de capul său pe oricine până la 200 ruble (mai mult decât salariul lunar al unui muncitor) și până la misteriosul G. P. U., care dispune de viața și de moartea oricui; o armată cu recrutări, cu servicii dela 2—5 ani, cu un corp ofițeresc bine deosebit de glotăși; o naționalizare a pământului folosind statului pentru care țărani nu-i altceva decât o unealtă slab plătită. Adece totuși i-s'a făcut și plugarului, începând cu anul trecut, un mic favor: s'a lăsat fiecărui kolhoznic să aibă în proprietatea sa câte un lot de 1/2 hectar, unde poate sămăna ce vrea și dacă-i place poate chiar și să vândă slobod ce-i întrece! Dar și acest simulacru de proprietate (nu-i doar altceva decât drept de uzufruct) s'a dat numai ca să se prevină infometarea obștească, prin care inevitabil altfel ar fi trebuit să treacă iarăși și iarăși Uniunea Republicilor Sovietice.

Și la ce s'a ajuns cu exaltarea internaționalismului și persistarea ideii de patrie? La rândurile din Pravda (Octomorie, 1934): „Aleși vremurilor noastre sunt toți aceia cari lucrează bine și se jertfesc fără rezervă pentru cauza patriei lor.” — Dar cu „emanciparea femeii”, cu încercarea de a distruge vechea familie, cu amorul liber și cu încurajarea avortului? La strigătul desperat al procurorului Soltz: „Ne trebuie oameni!”; la proiectul de lege din 26 Maiu c., cu prevederi de pedepse fără milă pentru femeile ce avortează, pentru medicii ce provoacă avortul, pentru bărbații cari ar pretinde așa ceva dela soțiile lor; la dispoziția strictă de a se cere pentru divorț învoirea ambelor părți (împotriva Codului Matrimonial din 1931 care se mulțumia cu o simplă înregistrare la ofișerul stării civile) și de a pretinde pentru a doua oară 150, pentru a treia oară 300 ruble, ș. a. m. d.

Nu. Natura nu poate fi forțată. Naturam expellas furca, tamen usque recurret. Experiența sovietică e și ea o dovadă peremptorie. Și dacă se face și la noi propagandă pentru o asemenea experiență, asta o fac cei ce ne vreau pierirea. Conștient, ori inconștient, puțin împoartă. Scopul războiului e același. — Vom ști acționa împotriva prăpădului ce ne amenință din atâtea părți, pe atâtea căi și prin atâtea dușmani de moarte?

Problemă actuală

— Asociațiile religioase și rosturile lor — Cum vor fi viabile aceste asociații? —

de pr. I. ONIGA

A fost, este și va fi totdeauna în spiritul Bisericii Catolice să lucreze, pentru mai multă viață sufletească, prin asociații. Spre lauda clerului nostru fie spus, încă cu mult înainte de războiul mondial, s'a înțeles și la noi însemnătatea asociațiilor de acest fel. De aceea s'a lucrat — cu mult suflet și stăruință și cu vreo treizeci de ani în urmă, ca să se introducă și la noi aceste asociații. Inceputurile s'au făcut prin reuniunile Mariane. Atunci nucleu mic, astăzi răspândite pretutindeni. Încă ne trăește promotorul și întemeietorul acestor tovarășii la noi, la uniții cu Roma: pâr. canonic Ștefan Roștanu, care știe mai bine ca oricine ce s'a făcut de atunci încoace, pe acest teren.

Astăzi am mers cu un pas înainte: s'a început și se lucrează cu multă febrilitate pentru introducerea și la noi a diferite alte tovarășii religioase. Și e bine că se activează astfel. Și nimeni nu cred să poată probozi încercările acestea, de a aduna în asociații diferitele categorii de credincioși pentru scopuri sufletești și de binefaceri comune. Numai cât trebuie să băgăm de seamă să nu rămânem numai la protocoale, iar sufletul, devotamentul și înțelegerea pentru diferitele asociații să lipsească. Căci ne vom trezi numai cu hârtil și forme, iar în fond vom fi tot unde am fost. De aceea îmi permit o constatare și o propunere.

La noi, astăzi, ființează mai multe feluri de asociații religioase. Unele mai mult, altele mai puțin răspândite. Autoritățile bisericești și cei cari se interesează de viața morală-creștinească dau mereu imbolduri pentru înființarea astor fel de tovarășii, și se bucură când aud de așa ceva. Dar nu-i destul să se înființeze, ci trebuie să și activeze. Asociațiile care nu activează nu există. Pot ele avea statute, procese verbale, rațiuni și alte forme: nu ajunge. Cu durere trebuie să spun — și se va recunoaște — cele mai multe asociații sunt inexistente. Cinstite excepțiuni! Și această neactivare nu este doar din vina preotului, ori a altei persoane ce eventual s'ar afla în fruntea tovarășiei. Ori cât de activ va fi un membru al unei asociații, tot nu se va putea spune că acolo este muncă societară. O asociație numai atunci va fi în rosturile ei, când toți membrii, ori cel puțin majoritatea din ei activează. Și nouă tocmai aceasta ne lipsește. La noi totul este făcut în grabă și fără pregătire. De aceea nu-i suflet, nu-i înțelegere și nu-i devotament pentru cauză. Înființării asociațiilor religioase trebuie să le premerge o pregătire, de ordin pastoral, serioasă și îndelungată.

Asociațiile religioase trebuie să fie pentru lumea credincioasă o *necesitate spirituală*, care să fie cerută din partea enoriașilor, și nu impusă din partea preotului, ori a altei persoane. Însă această necesitate nu se ivește decât între credincioșii parohiilor unde cu adevărat se trăește creștinește. În aceste parohii nu va fi mulțumire numai cu viața normală obligatorie pentru toți, ci se vor găsi mulți cari doresc *mai multă* viață și sfințenie. Și este natural să fie așa. Cum să găsești membri activi pentru o asociație religioasă, într'o parohie unde credincioșii nu-și știu ținea nici datorițele la care toată lumea este obligată? A intra într'o asociație este o greutate în plus. Inseamnă a-ți lua obligațiuni, pe care apoi ești dator să le și îndeplinești. Iar pentru aceasta trebuie oțelire prin pregătire, căci altfel numai membri activi nu vei găsi.

Preotul priceput va ști să direcționeze vrea și năsuințele sale în așa fel, ca păstorii lui să dorească ceea ce preotul dela început și-a pus de țintă. Împrejurările între care preotul ar putea să afle dorința spre mai multă viață a păstorii sunt multe. Luată la cunoștință această dorință, preotul n'are decât să înceapă cu formele pentru înființarea respectivei asociații.

Uzanțele de până aici în formarea asociațiilor religioase să nu ne mire că n'au avut drept rod o activitate mulțumitoare. Nici nu se putea. Formată asociația în mod pripit și fără multe explicații și lămuriri, membrii ei nu se simțeau obligați la nimic. Înscierea membrilor s'a făcut nu doar dintr'un dor de mai multă osteneală, ci din cuvenita considerare față de preotul care-i invita mereu la înscriere. Cu așa „însuflețire” luând înființarea tovarășiei religioase menită unei mai intense activități, este explicabil că la orice îndrumare pentru ținerea obligațiilor să răspunde: „Acum nu pot și nici n'am timp, dar ca să nu fie din parte-mi nici un năcaz șterge-mă, și când voi putea, mă înscriu eu iară”. Nici nu se poate mai logic; nu-i înțelegere: lipsește și jertfa.

Bine, vor zice mulți „dacă cu toate începuturile și sforțările de până acum, am ajuns la puținul ce-l avem, ce se va întâmpla dacă renunțăm la luptă și vom aștepta să revină timpul ca păstorii să ceară asociațiile religioase?” Nici vorbă nu poate fi de dat înapoi, ci trebuie cu mare grabă să se găsească metodele de retrezire pentru înțelegerea necesității vieții intens creștine. Dușmanii sunt mulți, ne este amenințată viața sufletească și trupească. Scăparea numai asta una este: *Mai multă creștinătate trăită aleva!*

Pentru care lucru se cere o intensă activitate pastorală în sânul întreg poporului nostru credincios, din care vor răsări sufletele înțelegătoare de viața ce o urmăresc asociațiile.

Iar pentruca asociațiile religioase să nu vină în parohiile noastre ca ceva nou și sperietor, trebuie să se practice în fiecare parohie deprinderile sufletești pe care le prescriu diferitele asociații, și anume: Mărturisiri lunare, la sărbătorile împărătești, ale P. C. F. Maria, ale ss. Apostoli; adorație euharistică, care se poate face și la sfârșitul liturghiei; rozar, ore de lectură religioasă, rugăciuni pentru lipsurile și năcazurile publice; așa: pentru marii Bisericii Catolice și a Țării; pentru misionari, apoi pentru bolnavi, pentru dușmani, pentru curățenia căsătoriilor, pentru vii și pentru morți, etc. Să se practice apoi și prestațiile de bunăvoință la împodobirea bisericii; la curățirea cimitirului și înfrumusețarea lui; împodobirea crucilor de hotar; cercetarea bolnavilor; sfătuiră și mângăierea celor cari au lipsă; apostolatul laic; abonarea de gazete religioase; cumpărarea și citirea cărților de cuprins religios, ș. a. Să se obișnuiască credincioșii cu ajutorarea în bani la diferitele nevoi materiale bisericesti, la ajutorarea celor lipsiți. Să se colecteze în parohii pentru scopurile ce urmăresc diferitele asociații, chiar dacă din parohia respectivă nu ar fi membri. Și aici găsim foarte potrivită măsura autorităților bisericesti de a se colecta în toate parohiile pentru „Agra” și alte scopuri.

După o îndelungată practică în oricare parohie — după cele de mai sus — n'as crede să nu se găsească 50—100 de suflete care să se înroleze într-o asemenea asociație de ale cărei obligațiuni să se și țină. Natural, într-o parohie se practică mai mult deprinderile asociației care se urmărește să se înființeze.

Acestor practici însă trebuie să le premeargă teoria, care să pună în plină cunoștință pe credincioși cu dogmele. Poporul nu trebuie hrănit numai cu flori, ci trebuie hrănit cu semințe, care sunt dogmele. Din acestea va ajunge la convingerea că actele sufletești și de binefacere nu sunt numai podoabe, ci sunt necesități, fără de care perim.

Se cere apoi, pentru o înțelegere deplină, lămuriri clare și amănunțite asupra rosturilor asociației respective. Aceasta pentruca să se activeze în direcția în care dorește Biserica. Căci sunt asociații cari trăesc numai în a face, când și când, câte o petrecere. Dar li șade bine unei asociații active să mai facă — pentru învierea spiritelor — câte o petrecere cinstită, dar cât mai rar! A trăi însă numai pentru acestea înseamnă a-și fi pierdut rosturile. Biserica vrea un singur lucru: viața creștinească trăită intens și conștient. Celelalte numai întru atâta le permite, întrucât nu strică acelei vieți.

Național-socialism și creștinism. De parte de a se opri în calea sa de păgânizare a poporului german, național-socialismul rosebergian e tot mai agresiv și mai violent sub acest raport. Pastorii bisericii protestante s'au văzut siliți și ei să pășiască solidar și energic împotriva acestei tentative nenorocite. Agenția „Rador” aduce acum un apel adresat „creștinătății evanghelice și puterilor stabilite în Germania”, care Dumineca trecută s'a citit de pe toate amvoanele bisericilor protestante. Apelul din chestie spune între altele:

„Poporul german este chemat să ia hotărâri de mare însemnătate istorică. Urmează să aflăm dacă credința creștină va continua să aibă în Germania o Patrie. Azi evanghelia lui Isus Hristos este combătută la noi. Statul și partidul folosesc puterea lor împotriva evangheliei și împotriva acelor cari o apără.

Vreme îndelungată am tăcut. Am arătat Führerului aceste lucruri cari apasă asupra conștiințelor creștine. Azi suntem nevoiți să părăsim tăcerea.

Creștinii sunt spionați și toate obligațiile morale sunt ruinate. Ne vedem nevoiți a spune aceste lucruri cu adâncă durere. Suntem gata să ne dăm sângele pentru poporul german, dar voim să apărăm evanghelia.

Cerem ca tineretul german să nu fie împlădit să trăiască viața creștinească și de familie. Cerem tuturor puterilor civile să nu uite, că vor trebui să dea seamă în fața Domnului. Cerem siujitorilor bisericii să propovăduiască Evanghelia lui Isus fără teamă

de oameni și fără compromis. Mulți au fost întemnițați pentru credința lor, unii se află și azi în tabere de concentrare. Nu știm ce ne așteaptă, dar în orice întâmplare, vom asculta de Tatăl nostru cel Cereșc.”

Proclamația este semnată de dr. Koch, președintele Sinodului Bisericii confesionale și de pastorul Müller.

Ritualul tainei sfântului botez

În numărul ultim al organului „Cuvântul Adevărului” dela Bixad, la rubrica vieții liturgice, pâr. Sabin Olea aduce în discuție modul administrării sfântului botez. Se arată foarte nemulțumit ca să nu zic revoltat — „parcă nu este conștiință” — pentru practica, pe care o socotește aproape generală, de-a se omite jurămintele contra Satanei. Susține că ele sunt prescrise a se citi. Pentru documentare citează două cărți ale eruditului nostru canonic Brînzeu: 1) Noțiuni de Istorie, Liturgică și Constituție și 2) Catehética. — Nu se poate trage la îndoială că jurămintele sunt prescrise. — Pâr. Olea în sprijinirea afirmației sale putea să se provoace și la tipicul nostru actual (Bojor-Roșianu ed. II. pag. 173) precum și la lucrarea morală-pastorală a pâr. Flueraș, „Uzul Sacramentelor”.

Ceeace e discutabil privește realitatea practicei incriminate și măsura vinovăției preoților ce-o deprind. Căci, după cât cunosc și am aflat, al treilea jurământ îl citesc chiar și „frații”, notați peiorativ în intimitatea cercurilor preoțești, cu calificativul de „grăbați”. Există preoți cari le citesc toate trei. Cel mai mulți primul și al treilea.

În notele tipicului actual nu-l menționat că citirea jurămintelor ar fi pe cale de-a cădea în desuetudine. Incontestabil că autorii tipicului au informații foarte vaste despre obiceiurile ceremoniale dela noi, pe cari nu se sfiesc a le face cunoscute pe toate, unele spre a le reprobă, altele recomandându-le ca logice și utile. Așa dar nu se poate susține că citirea jurămintelor „se omite și chiar foarte adesea” (Cuv. Adev. pag. 354).

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Pedagogia creștină și pedagogia laică — asemănări și deosebiri —

de prof. I. Miclea

Actualele sisteme de educație se pot împărți în două: creștine și laice, după cum țin seamă și de principiile de învățământ scoase din experiența de veacuri a învățăturilor lui Isus Hristos și de metodele ce se desprind din ele, sau le disprețuiesc deadreptul. Pedagogia oficială a multor țări este laică, adică curățită de orice element de educație creștină; iar acest fapt se datorește scopului pe care vrea să-l atingă educația oficială laică.

Veacul al XVIII-lea, revoluționând ordinea socială, a provocat aceeași revoluție și în sistemele filozofice și pedagogice. A îndreptat privirea omului mai mult spre pământ, abătându-o dela orice fel de preocupări supratereștre; de aceea educația și-a schimbat din temelii atât mijloacele cât și scopul de până aci, înlocuind toate acestea cu unele cari se potriveau mai bine întregului sistem de cugtare. Pedagogia ce a luat naștere după această dată, este revoluționară, și destructivă; așa i-se cuvinea, având ca tată furtuna și ca mamă focul.

Ea a scoborit scopul educației de pe planul supra-natural, unde-l situase creștinismul,

pe planul pur natural al omului scop în sine. De aceea teoreticienii noului curent pedagogic și-au fixat ca țință a atacurilor ordinea supranaturală, de care trebuia cu orice preț deslegată educația nouă.

Educația nouă s'a încetățenit în curând în diferite țări, datorită cu deosebire noutății și comodității sale. Faptul că nu ținea seamă și de mijloacele pe care le pune la îndemână credința, satisfăcea în largă măsură dorința de noutate și curiozitate a omului post-revoluționar. Având apoi un scop ușor de atins — chiar cu mâna — exclusiv cu mijloace naturale, a satisfăcut și dorința de comoditate, așa de dragă firii omenești.

Idealul pedagogiei născute din ideologia revoluției franceze, este omul liber, care nu suferă nici o îngrădire, mai cu seamă când aceasta ar veni din partea credinței religioase. În această pedagogie se urmărește ca ideal omul naturii, stăpân peste natură, chiar dacă nu și peste sine; perfecțiunea fizică și rațională cu un total dispreț față de desăvârșirea morală și religioasă: iată tot ce se poate atinge prin nouă pedagogie.

Mijloacele de lipsă pentru atingerea acestui scop sunt la îndemână fiecărui educator: adevărurile și legile scoase din natura înconjurătoare; pilda oamenilor aleși; cunoașterea amănunțită a firii omului, căreia nu trebuie să i-se facă nici o constrângere; din contră, însăși educația trebuie să se acomodeze firii, care singură este adevărul și unicul dascăl.

Atât pedagogia creștină cât și cea laică au în față aluatul sufletesc al copilului, pe care fiecare caută să-l modeleze după planurile sale. Astăzi cea mai sănătoasă pedagogie laică are, ca ideal ultim, omul de caracter, pe care vrea să-l formeze numai cu mijloace naturale.

Pedagogia creștină încă are în vedere formarea de oameni onești și de caracter, însă ea nu se mulțumește numai cu atâta. Și chiar și acest ideal crede că în întregime nu se poate atinge numai cu mijloace naturale. Despre copil are o concepție mai înaltă decât pedagogia laică. Inspirându-se din învățătura lui Hristos, ea crede că rostul omului nu se epuizează cu atingerea unei bune vieți pământești, ci că omul are o destinație veșnică spre care trebuie format încă de copil. Pedagogia creștină merge mână în mână cu cea laică până la un loc: atingerea perfecțiunii pe plan natural, — însă ea vrea mai mult decât om, pur și simplu: ea vrea desăvârșirea omului pe plan supranatural: sfințirea omului, în vederea fericirii de vecl. Amândouă aceste nobile științe și arte se ajută împrumutând; însă identitatea între ele, din pricina scopului și a mijloacelor, este imposibilă; de aceea a le confunda ar fi o mare greșală, precum ar fi greșală a-le opune în mod diametral.

În privința modului de acționare ținem să scoatem în evidență, că și una și alta încep pe plan natural, însă pe când pedagogia laică își desfășoară toată activitatea aci, pe

Chestiunea gravității păcatului omiterii acestor jărăminte — nu comportă indignarea și sentința la care se crede îndreptățit p. Olea: — „Este cumplită rătăcire și păcat! — Așa ar fi — cumplită! — când ar atinge validitatea tainei acesteia atât de necesare. Ceeace aici nu-i cazul, cum este bunăoară la taina Mirului. Dogmatica pretinde că la Mir e de esență punerea mâinilor ca materie apropiată. Ministrul tainei — la noi preotul — atingând cu degetul părțile ce se ung cu hrismă, salvează caracterul acțiunii punerii mâinilor. Noi uniții și azi — în marea majoritate a cazurilor — mirul cu befigaș, fără să fie atinse cu degetul fruntea și celelalte părți ale trupului copișilor uniți cu hrismă și totuși — nemiruiți.

Exact! Nemiruiți, fiindcă fără punerea mâinilor administrarea acestei taine e invalidă după părerea aproape a tuturor somităților teologice. Această practică cu adevărat s'ar putea taxa de „cumplită rătăcire“ din moment ce știrbește substanța materiei recerute pentru validitate.

Dar să revin la articolul părintelui Olea privitor la ceremoniile sf. Botez. — Sfinția Sa cunoaște „frați preoți cari botează fără cantor, omițând apostol, evanghelle, ectenii, tămălere“. Și intrigat se întreabă „Cum o fi oare și asta?“ Pe mine mă surprinde ca o naivitate mirarea p. Olea, fiindcă e întâia dată când aud de cantor la botez. În eparhia Cluj Gherlei nicăiri nu-i chemat cantorul la botez. Pentru ce n'ar putea preotul să citească însuși apostolul? În Tipic (la pag. 176 nota 2) fără nici o reprobare, se menționează că „Tipicul incunjurării (cu cădelnița) și cetirea Apostolului, nefiind scaldătoare și cantor, se omit în multe locuri“. Deci e admisibilă lipsa scaldătoarei, a cantorului, și omiterea tămălerii și a cetirii apostolului. Ectenii? Cea dela sfințirea apei pentru Botez se omite cu întregă rânduiala care după praxa de azi se săvârșește odată pe an (în cazul cel mai bun) și apa se păstrează pentru întreg anul (Cf. Bojor-Roșianu, pag. 175 nota 2, ultima frază).

Am scris mai sus: în cazul cel mai bun, fiindcă „în cele mai multe locuri se sfințește

apa la Bobotează și se păstrează pentru întreg anul; iar în unele (1) locuri se sfințește după ritual sfințirii apei la Botez, atunci când se administrează cel dintâi Botez în anul cutare. „Oricând s'ar sfinți“ (deci: indiferent că odată pentru toate botezările, ori totdeauna) „să se sfințească dupăcum se arată în Euhologiu la sfințirea apei pentru Botez. Dacă se păstrează peste an, să fie parohul cu luare aminte să nu se strice“. (Uzul Sacramentelor, pag. 75).

Dacă manuale aprobate, pe lângă alte omiteri admit păstrarea apei sfințite pentru întreg anul și folosirea ei în toate cazurile, atunci e rigorist principiul p. Olea „fă tot ce-i scris în carte“. Și îl rugăm frățeste pe Sfinția Sa să țină seamă căzelui Sf. Sale personal nu-l îndrățește să ne întrebe indignat „unde-i conștiința“ pe noi cetitorii preoți cari ținem la părerea autorilor Tipicului că „prescurtările raționale ale ceremoniilor Botezului sunt îngăduite“ (pag. 175 nota 2) și nu avem remușcări că „fuserim“ această taină purcezend așa.

Pr. T. Herineanu

Așa nu vom fi toți una! Prodecanul baroului avocaților din Sighet, și o seamă de alți intelectuali, români uniți și ortodocși, au trimis și Preasf. Nicolae Colan al Clujului un apel în care, subliniindu-se neînțelegerile dintre preoții uniți și neuniți din Maramureș cu prilejurile sărbătorilor naționale, se insistă pentru sistarea acestui rău în interesul bine priceput al „unității indestructibile a tuturor Românilor“. Acestui apel, care cheamă și la unitatea religioasă, odată ce avem cea națională, p. episcop Nicolae a ținut să-i răspundă într'un chip care ne aduce aminte de vorba din bătrâni: „Na-ți-o frântă, că și-am dres-o“. Căci, după ce asigură pe bunii Români și creștini ce au semnat apelul că durerea care răvășește inimile lor e și a Preasf. Sale, îmbărbătându-i în același timp să nădăjduiască în mai bine, și după ce dă sfatul părințesc: „Până când vom fi cinstiți de Dumnezeu cu bucuria acestui neasemănat de mare praznic (a unirii religioase, N.R.) să ne iubim închinându-ne fiecare după legea sa și să ne

închinăm iubindu-ne frățeste“ adauge numai decăt:

„Cât despre propunerea făcută acum câțiva ani de P. S. Episcop V. T. Frențiu, „ca să ne adunăm într'un sinod comun și acolo, istoria și evanghella în mână, în dragostea frățescă a lui Hristos să facem o biserică românească“ — fără să fim împotriva ei, o găsim inutilă, pentru că această „Biserică Românească“ există de multe-multe veacuri — nu trebuie s'o facem noi. Ea e Biserica noastră nu numai „de zile de sărbători“, ci și de zile de lucru de o potrivă. Ea e Biserica în care au trăit și s'au săvârșit moșii și strămoșii noștri și în care se închină astăzi aproape întreaga obște a neamului Românesc. Iar noi, slujitorii ei, ne rugăm neîncetat, ca bunul Dumnezeu să învețe pe toți frații noștri cuvântul adevărului și „să-i împreune pe ei cu sfânta lui sobornicească și apostolească Biserică“, pentru că „toți să fim una“, după porunca Mântuitorului nostru Isus Hristos“.

Decăt a vorbi așa înseamnă a vorbi ca să nu taci. Pentru că întâiu și întâiu biserica ortodoxă română de astăzi, deși are un trecut de veacuri, nu-i biserica în care ni-s'ar fi închinat, dela începuturile neamului nostru român și creștin, moșii și strămoșii. Adevărul e chiar dimpotrivă: multe veacuri de-a rândul, și încă chiar în timpul formării și încheierii noastre ca neam, moșii și strămoșii ni-s'au închinat în legea Romei creștine și latine. Apoi, la sărborul din Florența, moșii și strămoșii noștri, prin reprezentanță legiuită, s'au lăpădat de schisma bizantină, reluând străbunele legături de credință cu Roma. Și în sfârșit, — ca să încheiem cu atâta, — chiar și de-ar fi tot neamul, nu numai „aproape întreaga lui obște“ (fără milionii și jumătate de Români uniți) ortodoxă și nici atunci nu s'ar putea arunca vorba: nu se poate să ne examinăm crezul. Noi locuim în ținim, cum am fost așa rămânem. Asta din simplul motiv că fiind oameni (errare humanum est!) nu facem parte din lumea la care se gândește poetul român. Cu logica aceasta Hristos putea să rămână în Palestina cu legea Sa, nu să poruncească să fie vestită la toată lumea și să pretindă ca toți

atunci pedagogia creștină, deși pleacă din același punct și folosește cu plăcere tot ce-i pune la îndemână natura spre atingerea scopului său, ridică pe copil pe planul supranatural al vieții harului sfințitor.

Una are scop mai jos, alta mai înalt; una ține seamă bine și de educația naturală, sănătoasă, știind că această temelie garantează trănicia educației supranaturale. Iară pe când pedagogia creștină nu disprețuiește nici scopul și nici mijloacele tovarășei sale, pe atunci cea laică nu numai că nu ține seamă de scopul și metodele celei creștine, ci chiar le batjocorește.

Pedagogia creștină, pentru atingerea scopului său, are la îndemână adevăruri superioare pentru hrănirea rațiunii; bunuri adevărate pentru voință și frumuseți neperitoare pentru sensibilitate. Afară de acestea, știind că omul atâră în ființa și existența sa de Creator, ține seamă de vorbele lui Isus Hristos: „Fără mine nu puteți face nimica“. De aceea, bazându-se pe făgăduința ajutorului de sus, așteaptă ca în opera educației să fie călăuzit și ajutat din partea harului dumnezeesc.

Pedagogia creștină nu crede că adevărurile naturale sunt suficiente și în stare singure să sfătuiască dorința la săvârșirea binelui, ci e necesară și influența grației divine. Ea dă foarte mare importanță acestui mijloc educativ, fiindcă idealul ce l-a fixat Hristos, fără aceasta nu se poate atinge. „Fiți desăvârșiți

precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este“.

Din aceste considerente, cineva ușor ar putea trage concluzii nedrepte, zicând că pedagogia creștină făcând din harul lui Dumnezeu punct central, direct face apologia inactivității, atât a educatorului cât și a educatului, așteptând minuni în educație; pe când pedagogia laică, care n'are în vedere acest ajutor, formează oameni încrezători în puterile proprii, cari n'au lipsă de ajutorul nimănui pentru desăvârșire. Acestuia îi răspundem că, oricât de supranaturală este grația în plenitudinea ei, totuși, dacă vrea să ne influențeze, trebuie să țină seamă și să urmeze legile naturii. Numai așa devine în noi izvor de viață dacă se poate infuza adânc în solul natural și se revarsă într'anumită privință în mod natural. Dealtfel e un principiu binecunoscut, că „Gratia non destruit, sed perficit naturam“; de aceea putem numi grația „principiul activității imanente“, „habitus“, pentru că se revarsă peste toate facultățile sufletului 1).

Grația nu deschide poarta lenevirii, pentru că deși e lertat și chiar trebuie să avem în vedere grația în educație, totuși nu trebuie să uităm că grația ține seamă de educația naturală. Așa încât, ca să se reverse în sufletele elevilor grația, e necesar ca educatorul să fi

făcut tot ce l-a stat în putință, conform altui principiu: „Deus facienti quod est in se, non denegat gratiam“. Ceeace evident nu însemnează ca omul să stea în pasivitate așteptând ca întreaga opera educației să fie efectul grației. Ci din contră.

Educația creștină se realizează prin doi factori: acțiunea metodică a educatorului — factor natural — și influența grației lui Dumnezeu, obținută prin mijlocirea SS. Taine — factorul supranatural. Rădăcinile acestei educații sunt înfipte în pământul omenesc; trunchiul ei se desvoltă după legile creșterii naturale; însă florile și roadele trebuie să fie cerești. În copiii, cari s'au bucurat de o fertilitate educației creștine, trebuie să circule seva divină a grației sfințitoare; doar ei sunt mlađitele cari se hrănesc din vița Vieții adevărate: Hristos-Isus.

Pedagogia laică desăvârșește pe om pentru viața aceasta; pedagogia creștină, această desăvârșire o folosește ca punte pentru desăvârșirea în vederea vieții de veci. Educația laică vrea să facă pe copil cât mai asemănător cu omul; educația creștină îl vrea cât mai asemănător cu Dumnezeu. — Ceice îl cântă osanale uneia și disprețuiesc pe cealaltă, e bine să țină seamă de aceasta.

Citiți și răspândiți „UNIREA“

1) Dr. Toth T. Az Ijuszág lelki gondozása, B. Pest 1924. p. 62.

(fără deosebire de neam, țară, rasă, moși-strămoși ce au fost de alte credințe.) să fie una în credința vestită de Dânsul, de apostolii Săi și de urmașii legiuitorilor ai acestora.

Știri mărunte

Spre mărirea lui Dumnezeu. Serbări frumoase au avut loc în ziua de 15 Aug. la *Rupea* părintelui *E. Ciungan*, cu prilejul sfințirii steagului Reuniunii Mariane. La aceste serbări Blajul a fost reprezentat prin *păr. canonic Gh. Dănilă*. — Tot Sf. Sa a binecuvântat, Duminică 13 Aug., frumosul chivot, dăruit bisericii din *Liorinț* de către d. Teodor Gherman.

Libertate religioasă în Sovietia.

După informațiile lui *»News Service«*, mai multe edituri străine, de biblii, au cerut dela autoritățile sovietice permisia să trimită biblii în Rusia. Li-s'a răspuns că pentru limbile: rusă, ucraineană, polonă și jargonul evreo-german nu se permite. Într'alte limbi însă da. Cu condiția: să se plătească de fiecare exemplar de bibliie, ori carte religioasă, câte 6 ruble aur taxe către stat. Icoane și obiecte religioase nu se admit pe titlu că și așa »proviziile din acele obiecte sunt prea bogate în raport cu interesul religios în continuă scădere«. — În aceeași vreme se anunță hotărârea »Asociației Ateilor« din Sovietia de a răspândi în toate părțile lumii anul acesta 11 milioane lucrări antireligioase.

Convertirea unui scriitor englez.

»The Univers« din Londra aduce știrea că *Lewis May*, distinsul scriitor englez, a trecut la catolicism. Numitul neoconvertit e întemeietorul și directorul revistei *»Anglo French Review«*. Scriitor talentat și delicat, fostul prieten și traducător al lui Anatole France, a fost și până aci stimat nu numai de coreligionari, ci și de catolici, pentru lucrarea sa *»Cardinalul Newman«*.

Locale. Duminică viitoare, a XIV-a după Rusalii, va predica în catedrală *păr. Eugen Bucur*, prof. la liceul de băieți.

— Ieri s'au terminat *exercițiile spirituale pentru preoți*, conduse de *păr. Dr. Augustin Tatar*, canonic mitropolitan. Au participat la ele peste 100 preoți.

— În vederea *serbărilor »Astrei«* ce se apropie, se lucrează de zor la reparațiile ce se impuneau la castelul mitropolitan, la liceul de băieți și la celelalte așezăminte bisericesti-culturale ale Blajului. În deosebi se muncește din greu la *Palatul Cultural*, în incinta căruia se va desfășura cea mai mare parte din programul acestor serbări.

Regina Vilhelmina și presa lipsită de demnitate. La curtea regală a Olandei a intrat până bine de curând, în 10 exemplare, o gazetă liberală în gusturi și stil. Acum însă i-s'a interzis categoric intrarea, din chiar ordinul reginei. Asta pe motiv că gazeta din chestie și-a permis, după cum cetim în *Schönere Zukunft* (21. 6. 36), să aducă un articol de-a dreptul blasfem.

S'a aflat continuarea celui mai vechiu fragment biblic. Într'o suburbie a Alexandriei s'a prăbușit o casă veche. Un fellah găsind între dărâmurile ei niște manuscrise bătrâne, le-a arătat unui arheolog, care, spre surprinderea lui, a constatat că are în mâni continuarea textului celui mai vechiu fragment biblic al lumii, aflător în biblioteca Rylands din Manchester, și pe care tocmai îl studiasse. Examinarea röntgeniană a dovedit indubitabil că cele două bucăți de papyrus, cuprinzând rânduri din a cincina carte a lui Moise, își aparțin.

† **Basiliu Călugăru**, preotul Crăciunelului de sus, s'a stins din viață în ziua de 23

August c., într'al 74-lea an al vieții, 54 al preoției și 18 al văduviei. — Odihnească în pace!

»ASTRA« JUBILARĂ LA BLAJ. Doriții de-a participa la serbările jubilarie ale Astrei culturale, în zilele de 12-14 Sept. c. la Blaj, sunt rugați să-și anunțe participarea la »Comisiunea de încartuire« până în ziua de 8 Sept., ca să se poată lua măsuri pentru găzduirea lor.

Anunțarea se face la adresa **Păr. CANONIC GHEORGHE DĂNILĂ**, președintele Comisiunii de încartuire, BLAJ.

Spre știre. Camera de Muncă din Arad secția meseriașilor, aduce din nou la cunoștință tuturor meseriașilor actuali patroni, din circumscripția acestei Camere, că în conformitate cu prevederile art. 185, din legea pentru pregătirea profesională și exercitarea meseriilor, sunt obligați până la data de 30 August 1936, să ceară brevetul de meserie prevăzut de art. 160 conformându-se în totul prevederilor acestui articol. În județul Târnava Mică cererile se vor adresa Camerei de Muncă din Blaj. Cererile vor fi însoțite de brevetul vechiu, sau o copie legalizată despre acesta, recipisa eliberată de Casa sau oficiul de asigurări sociale, despre plata sumei de 200 lei, în folosul fondului de pregătire profesională. În cazul când după apariția regulamentului legii de mai sus, se vor mai cere și alte acte, o vor aduce la cunoștință la timp celor interesați prin publicitate. — Președinte *A. Moldovan*, Secretar *A. Hârceagă*.

Cumpărați cu condițiunile noi de plată avantajoasă un loz norocos »AURORA« la Banca Generală de Credit S. A. Expozitura Blaj.

Reuniunea Arhidiecezană de Misiuni Sfinte

N. 116 - 1936

Convocare

Membrii »Reuniunii de misiuni sfinte a preoților din Arhidieceza gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș«, în baza §-lui 28 din statute, se convoacă la

Adunarea generală

care se va ține la 4 Septembrie, 1936, ora 9 a. m. în Seminarul teologic Blaj, cu următorul

PROGRAM:

După celebrarea sf. liturghii.

1. Deschiderea adunării.

2. Alegerea:

a) alor 2 (doi) notari ad hoc;

b) alor 2 (doi) verificatori;

c) a comisiunilor pentru cenzurarea rapoartelor.

3. Raport:

a) despre activitatea și

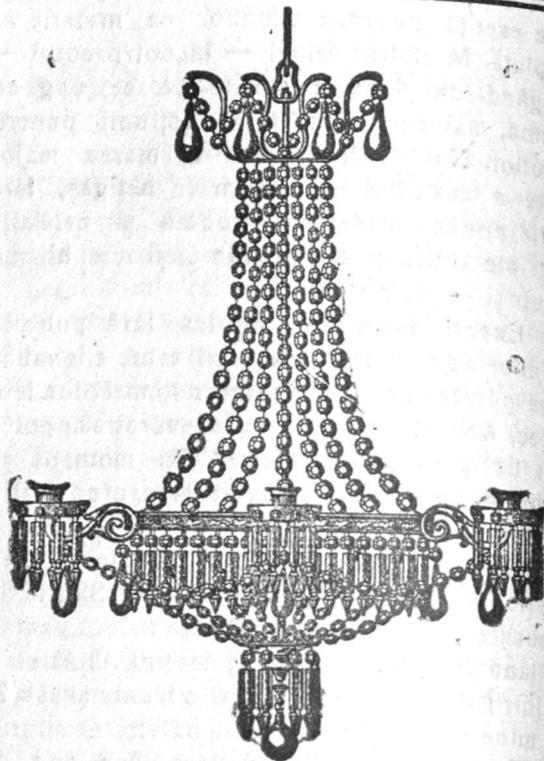
b) despre averea Reuniunii.

4. Desbaterea propunerilor, cari vor fi înaintate Comitetului cu 3 zile înainte de adunare (§ 29).

5. Inchiderea adunării.

Blaj, din ședința Comitetului, ținută la 18 Maiu 1936.

ss. Dr. Ioan Cristea ss. **Ștefan Roșlanu**
secretar. președinte.

Comandați Policandre

la

LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-cristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici găsiți **Sfeșnice** pentru altar, toate mărimile cu 1—3 brațe; **cruci** de perete și cu talpă din lemn, metal, nichel și argintate orice mărime; **Berete** din Klott pt. preoți **Brăe**, (eingulum) pt. teologi, preoți și protopopi, în diferite lățimi și culori, din mătase sau lână. Se mai află: **Potire**, **Ciborium**, **Cădelnițe**, **Chivot**, aurite și argintate.

Mare depozit de **Ornate** și **prapori** gata, în diferite culori, cu **prețuri** reduse **Icoane** de hârtie și **pieturi**. Tot soiul de rechizite, **imprimare**, **Cărți** de rugăciuni și **bisericești**, **medalioane**, **rozare**, și **steaguri** pentru Reuniunile Mariane. **Teatre** și **Monoloage** populare și școlare.

Cereți catalogul detaliat și ilustrat.

(9-10)

Dacă ați uitat

să cumpărați lozul în clasa I-a,

să-l cumpărați

cu condițiunile avantajoase de mai jos și **Veți** participa la tragerile norocoase ale **Loteriei pe Clase** la care se vor trage

289 milioane Lei

Veți plăti

la clasa 2-a Lei 250

la clasa 3-a Lei 250

la clasa 4-a Lei 300

pentru un sfert și veți beneficia la toate tragerile de aceleași **drepturi**, putând câștiga, ca și ceilalți, carți joacă dela I. clasă.

Grăbiți-Vă și cumpărați Lozul